

KÜÇÜKÇEKMECE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

ÖZEL EĞİTİM BÖLÜMÜ SIK SORULAN SORULAR

➤ **REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİNE MÜRACAATLAR NASIL YAPILMAKTADIR?**

Özel Gereksinimi olan bireyler için okul yönetimi, veli ya da zihinsel engeli olmayan 18 yaşından büyük bireyin kendisi tarafından; resmî kurumlarda bakım ve barınma hizmetinden yararlanan bireyler için kurumun resmî yazı ile görevlendireceği personel tarafından RAM'a müracaat edilir.

➤ **HANGİ REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİNE GİDECEĞİMİ NERDEN BİLEBİLİRİM?**

Eğitsel değerlendirme ve tanılama işlemleri okula kayıtlı öğrenciler için okulun bulunduğu bölgedeki RAM tarafından, herhangi bir okula kayıtlı olmayanlar için ise ikamet adresi ya da bakım ve barınma hizmetinden yararlandığı kurumun bulunduğu bölgedeki RAM tarafından yapılır.

➤ **RAM'LARDAN NASIL RANDEVU ALABİLİRİZ? RAM'LARDAN YARARLANMAK İÇİN BİR YAŞ SINIRI VAR MIDIR?**

- İlk kez RAM'dan randevu alınacaksa;
  1. Hizmet alacak bireyin kimliği ve kimlik fotokopisi,
  2. Hizmet alacak bireyin velisinin kimliği ve kimlik fotokopisi,
  3. Anne ve babanın ayrı olması durumunda velayet belgesi, çocuğun bakımını üstlenen bir başka kişi olduğunda ise vasilik belgesi,
  4. Bireyin geçerli bir Sağlık Raporunun bulunması, (Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu (ÇÖZGER), Erişkinler için Engelli Sağlık Kurulu Raporu, Evde Eğitim için 3 Hekim imzalı Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporu, Durum Bildirir Tek Hekim Raporu)
  5. Okula devam eden bireyin devam ettiği okul tarafından E-Rehberlik sistemi üzerinden doldurulan 'Eğitsel Değerlendirme İsteği Formu', (Mesleki Eğitim Merkezleri ve E-Rehberlik sistemine ulaşamayan bazı özel okullar, DYS üst yazısıyla kapalı zarf içinde formu RAM'a ulaştıracaklardır.)
  6. Hizmet alacak bireye ait son 6 ay içerisinde çekilmiş 1 adet vesikalık fotoğraf ile birlikte velisinin mesai saatleri içerisinde RAM'a gelerek değerlendirme için randevu talep etmesi gerekmektedir.(Randevu almaya gelirken sadece ebeveynin gelmesi yeterlidir)

- Birey daha önce RAM'dan yararlanmışsa;
  1. Hizmet alacak bireyin kimliği ve kimlik fotokopisi,
  2. Hizmet alacak bireyin velisinin kimliği ve kimlik fotokopisi,
  3. Anne ve babanın ayrı olması durumunda velayet belgesinin, çocuğun bakımını üstlenen bir başka kişi olduğunda ise vasilik belgesi,
  4. Bireyin geçerli bir Sağlık Raporunun bulunması, (Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu (ÇÖZGER), Erişkinler için Engelli Sağlık Kurulu Raporu, Evde Eğitim için 3 Hekim imzalı Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporu, Durum Bildirir Tek Hekim Raporu)
  5. Okula devam eden bireyin devam ettiği okul tarafından E-Rehberlik sistemi üzerinden doldurulan ‘Eğitsel Değerlendirme İsteği Formu (Yeniden İnceleme)’, (Mesleki Eğitim Merkezleri ve E-Rehberlik sistemine ulaşamayan bazı özel okullar, DYS üst yazısıyla kapalı zarf içinde formu RAM’a ulaştırırlardır.)
  6. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezine devam eden bireyler için devam ettiği ilgili kurumun MEBBİS sistemi üzerinden EK-4 ve EK-5 Formlarını içeren portfolyolarının gönderilmesi,
  7. Hizmet alacak bireye ait son 6 ay içerisinde çekilmiş 1 adet vesikalık fotoğraf ile birlikte velisinin mesai saatleri içerisinde RAM'a gelerek değerlendirme için randevu talep etmesi gerekmektedir.(Randevu almaya gelirken sadece ebeveynin gelmesi yeterlidir)

• Veli kuruma gelmeden RAMDEVU' dan (<https://ramdevu.meb.gov.tr/>) randevu alabilir. Randevuya gelirken yanında getirmesi gereken evraklar randevu fişinde belirtilmektedir.

• Ramlardan yararlanmak için herhangi bir yaş sınırı yoktur.

• Eğitsel değerlendirme amacıyla bireysel değerlendirme yapılacak bireyin kendisi ile birlikte anne-babası ya da yasal vasisinin randevu tarih ve saatinde Rehberlik ve Araştırma merkezinde hazır bulunması gerekmektedir.

- **RAM'A ÖĞRENCİMİ GÖTÜRÜRSEM VE TAM ZAMANLI KAYNAŞTIRMA/ BÜTÜNLEŞTİRME KARARI ÇIKARSA BU KARAR ÇOCUĞUMUN GELECEĞİNDE KARŞISINA ÇIKAR MI? ASKERLİKTE VE İŞ BULMADA SIKINTI YAŞATIR MI?**

Tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme tedbiri bireyin zorunlu eğitim hayatı içerisinde alınan tedbirdir. Bireyin zorunlu eğitim hayatı bittikten (liseden mezun olduktan sonra) sonraki süreci içermez.

- **RAM'DA YAPILACAK DEĞERLENDİRMEYE ÇOCUĞUMU BAŞKASI GETİREBİLİR Mİ?**

Hayır. İlgili yönetmelik gereği değerlendirme için veli veya vasisinin mutlaka yanında olması gerekir. Aksi takdirde değerlendirme yapılamamaktadır.

- **OKULLARDAKİ YABANCI UYRUKLU BİREYLERİN İNCELEMESİ RAM'LARDA YAPILABİLİR Mİ?**

Türkiye'de eğitimine devam eden veya edecek olan yabancı uyruklu bireyler RAM'larda sunulan eğitsel değerlendirme ve tanılama hizmetlerinden yararlanır. Bu bireylerden, eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda özel eğitim ihtiyacı olduğu tespit edilenler için Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu düzenlenir. Yabancı uyruklu bireyler okul içerisindeki destek eğitimden faydalanabilirler ancak bu bireylere rehabilitasyon desteği önerilememektedir.

- **E-OKUL SİSTEMİNDE ÖĞRENCİ İLE İLGİLİ SİSTEM UYARI VERİYORSA (RAM RAPOR SINIF KADEMESİ İLE E-OKUL SINIFI KADEMESİ FARKLIDIR.) NE YAPILMALIDIR?**

Veli bilgilendirmesi yapıp öğrencinin tekrar RAM' a yönlendirilip değerlendirilmesi sağlanır. Çünkü resmi tedbirler her kademe geçişinde yenilenmek durumundadır. Bu şekilde sistemde uyarı verilen öğrenciler bulunduğu kademe özel eğitim gerektiren birey (kaynaştırma) kapsamında değerlendirilemez.

- **ÖZEL EĞİTİM GEREKTİREN BİREYLERİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ ZORUNLU MUDUR?**

Evet zorunludur.

➤ ANASINIFI VE ANAOKULLARINA KAYIT YAŞI KAÇTIR?

Anaokulu ve uygulama sınıflarına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 36 ayını tamamlayan ve 66 ayını doldurmayan çocukların kaydı yapılır.

Anasınıflarına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 48 ayını dolduran ve 66 ayını doldurmayan çocuklar kaydedilir. Ancak bir grup oluşturabilecek kadar çocuk bulunmayan okullarda 36- 47 ay arası çocuklar da anasınıfına kaydedilebilir.

➤ ÖĞRETMENLERİ ÇOCUĞUMUN İLKOKULA BAŞLAMAYA HAZIR OLMADIĞINI SÖYLÜYOR. BU DURUMDA NE YAPABİLİRİM?

İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkokula hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan, velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir.

Okul müdürlükleri, yaşça kayıt hakkını elde eden çocuklardan 66, 67 ve 68 aylık olanları velisinin vereceği dilekçe; 69, 70 ve 71 aylık olanları ise ilkokula başlamaya hazır olmadıklarını belgeleyen sağlık raporu ile okul öncesi eğitime yönlendirebilir veya kayıtlarını bir yıl erteleyebilir.

72 -78 ay arasında olan öğrencilerin Okul Öncesi eğitiminin uzatılması işlemleri RAM tarafından yapılmaktadır. Eylül ayı sonu esas alınarak bireyin 78 ayını doldurmaması koşuluyla Okul Öncesi eğitim 1 yıl daha uzatılabilir. (RAM raporu için sağlık raporunun olması gerekmektedir.) Okul öncesi eğitime devam kararı verilen öğrenciler Özel Gereksinimli Öğrenci/Kaynaştırma Öğrencisi olarak e-okul sistemine işlenmektedir.

➤ TAM ZAMANLI KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ UYGULAMASI NEDİR?

Özel eğitim gereksinimi olan bireylerin, normal gelişim gösteren akranları ile birlikte eğitim ve öğretimlerini fiziksel ve sosyal açıdan; resmî ve özel okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan destek eğitim hizmetlerinin sağlandığı özel eğitim uygulamalarına denir. Öğrencilerin kayıtlı oldukları okulda uygulanan eğitim programını takip etmelerini kolaylaştırmak için, takip edilen eğitim programı temel alınarak Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) hazırlanır.

➤ ÖĞRENCİNİN OKULA YERLEŞTİRMESİNİ RAM MI YAPAR?

Hayır RAM yapmaz. RAM sadece öğrencinin incelemesini yapıp adres kaydından çocuğun gidebileceği en yakın okulu belirleyip yerleştirilmesinin yapılması için raporu İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kuruluna sevk eder. Dolayısıyla İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu yerleştirme kararı alır. RAM sadece mevcut öğrenci durumlarını gözetebilir. İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu uygun görmesi halinde öğrenciyi başka bir okula yerleştirebilir.

➤ BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PLANI NEDİR?

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencinin gelişim özellikleri, ihtiyaç, ilgi, yetenekleri ve eğitsel performansı doğrultusunda öğrenciye özgü olarak hazırlanan bireysel bir eğitim programıdır.

BEP ile özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciye özgü hazırlanmış bireysel bir plan çerçevesinde öğrencinin güçlü ve ihtiyaç duyduğu yönlerine odaklanılarak gelişimi izlenir ve ilerlemeleri kaydedilir. Böylece özel eğitim ihtiyacı olan öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına cevap verilerek eğitim ve öğretim sürecinden en verimli şekilde yararlanması sağlanır. Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı mevzuatlarında da belirtildiği gibi, özel eğitim ihtiyacı olan tüm öğrenciler için BEP hazırlanması yasal bir zorunluluktur.

- BEP genellikle bir eğitim-öğretim yılı için hazırlanır ve geçerliliği eğitim-öğretim yılının başında başlar ve sonunda sona erer.
- Öğrencinin performansına göre bulunduğu program çerçevesinde daha alt ya da üst seviyede eğitim programları sürece dâhil edilebilir.
- Öğretim süresince BEP’te belirtilen amaçlara ulaşıp ulaşılmadığının anlaşılması ve öğrencinin performans değişikliklerini gözlemlemek için değerlendirme yapılması önemlidir.
- BEP’ nın geliştirilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla bir kurul oluşturulur.
- BEP özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciyle çalışan okuldaki tüm öğretmenlerin dâhil olduğu BEP geliştirme birimi koordinesinde hazırlanır. (Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciyle çalışan okuldaki tüm öğretmenlerin BEP’in hazırlanmasından sorumlu olduğu unutulmamalıdır.)
- Özel eğitim gerektiren öğrencisi olan tüm okullarda BEP toplantısının yapılması zorunludur.
- (BEP ile ilgili ayrıntılı bilgiye aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.)
<http://orgm.meb.gov.tr/www/bireysellestirilmis-egitim-programi/icerik/2097>

➤ HER DERSTEN BEP HAZIRLAMAK GEREKİR Mİ?

Her dersten BEP hazırlamak zorunlu değildir. Öğrencinin öncelikli ihtiyacına göre hazırlanır. Hangi derslerden yapılacağı BEP birimince kararlaştırılır. Örneğin okuma-yazma ve toplama-çıkarma bilmeyen bir öğrenci için öncelikli ihtiyaç Türkçe-Matematik dersleridir.

➤ DESTEK EĞİTİM ODASI NEDİR? OKULLARDA DESTEK EĞİTİM ODASI AÇMAK ZORUNLU MUDUR?

Kaynaştırma / Bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrenciler ile özel yetenekli öğrencilere ihtiyaç duydukları alanlarda destek eğitim hizmetleri verilmesi için düzenlenmiş ortam olarak tanımlanmaktadır. Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim

kademesinde eğitim veren okullarda tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerini sürdüren öğrenciler için Destek Eğitim Odası açılır.

Özel eğitim gerektiren öğrencisi olan tüm okullarda açılması zorunludur.

➤ OKULLARDA DESTEK EĞİTİM ODASI NASIL AÇILIR?

Destek eğitim odası, il/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun önerisi doğrultusunda il/ilçe millî eğitim müdürlükleri tarafından açılır. Bu kapsamda izlenmesi gereken işlem basamakları aşağıda yer almaktadır.

İl/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulaması kapsamında okul/kuruma yerleştirilen özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için her tür ve kademedeki okul/kurumlar bünyesinde il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince destek eğitim odası açılır. Destek eğitim odasında eğitim alacak öğrenci sayısına göre okulda veya kurumda birden fazla destek eğitim odası açılabilir. 1' den fazla açılacak destek eğitim odası için ayrı ayrı onay alınmasına gerek yoktur. Bir kere onay alınması yeterli olacaktır.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere yönelik okulun fiziki şartları, öğrenci sayıları, yetersizlik türleri ve yetenek alanları göz önünde bulundurularak ayrı destek eğitim odaları açılabilir.

Fiziki şartları nedeniyle destek eğitim odası açılmayan okullarda il/ilçe millî eğitim müdürlüklerinin onayı doğrultusunda fen laboratuvarları, resim atölyeleri, müzik odaları vb. uygun alanlar destek eğitim odası olarak kullanılabilir.

➤ DESTEK EĞİTİM ODASINDA KİMLER EĞİTİM GÖREBİLİR?

Destek eğitim odasında, okul ve kurumlarda, kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulaması kapsamında yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte aynı sınıfta eğitimlerine devam eden özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler ile özel yetenekli öğrenciler eğitim görebilir.

Eğitim alacak öğrenciler, bu öğrencilere okutulacak dersler ile öğrencilerin alacağı haftalık ders saati BEP geliştirme biriminin kararı doğrultusunda belirlenir. Bu planlama haftalık toplam ders saatinin %40'ını aşmayacak şekilde yapılır.

Destek eğitim odasında öğrencilerin eğitim performansları dikkate alınarak bire bir eğitim yapılır. Ancak, BEP geliştirme biriminin kararı doğrultusunda gerektiğinde eğitim performansı aynı seviyede olan öğrencilerle bire bir eğitimin yanında en fazla 3 öğrencinin bir arada eğitim alacağı grup eğitimi de yapılabilir.

Destek eğitim odasında görev alacak öğretmenlerin çalışma programları okul yönetimince yapılır.

Destek eğitim BEP geliştirme biriminin planlaması doğrultusunda okulun ders saatleri içinde veya dışında ihtiyaç halinde hafta sonu da planlanabilir.

Öğrenciye ders saatleri içinde eğitim verilecekse destek eğitim alması planlanan dersin saatinde o derse ilişkin eğitim verilir. Okul müdürü ve müdür yardımcıları destek eğitim odalarında görevlendirilmez.

(Destek Eğitim Odası ile ilgili ayrıntılı bilgiye aşağıdaki linklerden ulaşabilirsiniz.)

<https://orgm.meb.gov.tr/www/destek-egitim-odasi/icerik/1939>

https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_07/24014806_destekodasi2.sra.pdf

➤ **İLKOKUL-ORTAOKUL-LİSELERDE KAYNAŞTIRMA YOLUYLA EĞİTİMLERİNE DEVAM EDEN ÖĞRENCİLERİN BAŞARI DURUMLARI NASIL DEĞERLENDİRİLİR?**

Kaynaştırma/Bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam öğrencilerin başarı durumları kayıtlı oldukları okulda uygulanan eğitim programı doğrultusunda hazırlanan BEP'lerine uygun değerlendirilir.

Tüm ölçme ve değerlendirme süreçlerinde öğrencilerin yetersizlik türü, gelişim özellikleri ve eğitim performansları doğrultusunda süre, ortam, yöntem, cihaz ve materyallerde düzenlemeler yapılarak gerekli tedbirler alınır.

➤ **TAM ZAMANLI KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME EĞİTİMİ ÖĞRENCİSİ SINIF TEKRARI YAPAR MI?**

Millî Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları yönetmeliği uyarınca ilkokullarda ve ortaokullarda; 'Tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme eğitimi ve özel eğitim sınıflarında eğitimlerine devam eden öğrencilere başarısızlıklarından dolayı sınıf tekrarı yaptırılmaz. Ancak; Velinin yazılı talebi ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Geliştirme Biriminin kararı doğrultusunda, ilkokulda tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme eğitimi öğrencilerine bir defaya mahsus olmak üzere sınıf tekrarı yaptırılabilir.' Lise düzeyinde ise tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme eğitimi tedbiri olan öğrenciler için sınıf tekrarı yaptırılabilir.

➤ **ÖZEL EĞİTİME İHTİYACI OLAN ÖĞRENCİ HANGİ DERSLERDEN MUAF TUTULABİLİR?**

İşitme yetersizliği, zihinsel yetersizliği olan ve otizmlili Tam Zamanlı Kaynaştırma/Bütünleştirme öğrencileri velinin yazılı talebi ve BEP geliştirme biriminin kararı doğrultusunda her tür ve kademe de yabancı dil dersinden muaf tutulabilirler (ÖEHY: Madde: 24). Bu öğrenciler merkezi sistem sınavlarında yabancı dil dersi sınavından muaf tutulurlar. Öğrencilerin yabancı dil dersinden muaf olma durumu okul yönetimi tarafından e- okula işlenir.

➤ **KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNE ALINAN ÖĞRENCİLERİN DEVAM-DEVAMSIZLIK DURUMLARI NASIL OLUR?**

Kaynaştırma öğrencilerinin devamsızlıkları devam ettiği okul ve kurumun devam devamsızlıkla ilgili mevzuatına göre işlem yapılır. Sürekli devamsızlığı olan kaynaştırma öğrencilerine sınıf tekrarı yaptırılır.

➤ **TAM ZAMANLI KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME EĞİTİMİ ÖĞRENCİSİ İÇİN SINAV TEDBİRİ ALINABİLİR Mİ?**

- Sınav tedbir hizmetinin alınabilmesi için;
  - Okul müdürlüğü, velinin/vasinin görüşünü de alarak öğrencilerin sınav hizmetiyle ilgili işlemlerinin takibinden birinci derecede sorumludur.
  - Öğrencinin alacağı sınav tedbir hizmeti, velinin/vasinin görüşüne ve yetersizlik alanına uygun olarak okul müdürlüğü tarafından tespit edilerek ilgili RAM'a bildirilecektir.
  - Öğrencilere sınav tedbir hizmetinin sağlanabilmesi için RAM müdürlükleri tarafından bu öğrencilerin MEBBİS-RAM modülünde özel eğitim ihtiyacı olan öğrenci olarak tanılanmış olması gerekmektedir.
  - Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin EK-2 "Sınav Tedbir Hizmetleri Bildirim Formu" ile gönderilen bilgilerinin MEBBİS-RAM modülüne işlendiğine dair belge, RAM müdürlükleri tarafından okul müdürlüklerine gönderilecektir.

** Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler, sürekli kullandıkları araç-gereç ve cihazları kendilerinin getirmesi kaydıyla sınavda kullanabileceklerdir.

** Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere verilecek ek süre her oturum için ayrı ayrı uygulanacaktır.

- **Yetersizlik Tür Ve Derecesine Göre Uygulanabilecek Sınav Tedbirleri:**
- **Özel Öğrenme Güçlüğü Tanılı Bireyler için uygun sınav tedbiri RAM'lar tarafından alınabilmektedir. Tek kişilik salon, ek süre ve öğrencinin durumuna göre okuyucu /kodlayıcı sınav tedbiri uygulanmaktadır. Ancak YKS'ye yönelik sınav tedbiri ÖSYM tarafından alınmaktadır.**
- **Bedensel Yetersizliği Olan Öğrencilerin sınav tedbirleri kaba ve ince motor yetersizlik olarak uygulanır. Kaba motor yetersizliği olan öğrenciler giriş katta bulunan salonlarda diğer öğrencilerle birlikte sınav olurlar. Herhangi bir ek tedbir uygulanmaz. Yazma becerisini engelleyecek derecede İnce motor yetersizliği olan ya da yazma becerisini engelleyecek uzuv kaybı olan öğrenciler tek kişilik salonlarda ek süre ve RAM tarafından yapılan değerlendirme sonucunda kodlayıcı verilerek sınav tedbiri uygulanır.**
- **Görme Yetersizliği Olan Öğrenciler**
Az Gören Öğrenciler Az gören grubuna miyop, hipermetrop, astigmatizm, karma, gözlükle/lensle düzeltilen görme kusurları dâhil edilmemektedir.
  - **Tek kişilik salonda sınava alınacaktır.**
  - **Soru muafiyeti olmayacak, Merkezî Sınav puanı tüm sorular üzerinden hesaplanacaktır.**
  - **20 dakika ek süre verilecektir.**
  - **Ayrıca aşağıda belirtilen seçeneklerden biri tercih edilecek ve bu doğrultuda öğrenci için sınavda düzenleme yapılacaktır.**
  - a. **Okuyucu ve kodlayıcı,**
  - b. **18 punto büyüklüğünde soru kitapçığı, normal punto cevap kâğıdı ve kodlayıcı.**

Total Düzeyde Görme Yetersizliği Olan Öğrenciler

- Okuyucu ve kodlayıcı eşliğinde tek kişilik salonlarda sınava alınacaktır.
  - 20 dakika ek süre verilecektir.
  - ** Total düzeyde görme yetersizliği olan öğrencilerin soru muafiyeti olmayacaktır.
  - Sınavda resim, şekil ve grafik içeren sorular yerine eş değer sorular yer alacaktır.
  - Merkezî Sınav puanı tüm sorular üzerinden hesaplanacaktır.
- **İşitme Yetersizliği Olan Öğrenciler**
    - Tek kişilik salonlarda sınava alınacaktır.
    - 20 dakika ek süre verilecektir.

** İşitme yetersizliği olan öğrencilerin Yabancı Dil dersinin testinden muaf olması ve bilgilerinin MEBBİS-RAM modülüne işlenmesi için bu durumun, veli tarafından öğrencinin kayıtlı olduğu okul müdürlüğüne bildirilmesi gerekmektedir.

- **Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan öğrenciler**
  - Tek kişilik salonlarda sınava alınacaktır.
  - 20 dakika ek süre verilecektir.
- **Otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler**
  - Tek kişilik salonlarda sınava alınacaktır.
  - 20 dakika ek süre verilecektir.
  - Tercih etmeleri durumunda okuyucu ve kodlayıcı eşliğinde sınava alınacaklardır.

** Otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin Yabancı Dil dersinin testinden muaf olması ve bilgilerinin MEBBİS-RAM modülüne işlenmesi için bu durumun, veli tarafından öğrencinin kayıtlı olduğu okul müdürlüğüne bildirilmesi gerekmektedir.

- **Zihinsel yetersizliği olan öğrenciler**
  - Tek kişilik salonlarda sınava alınacaktır.
  - 20 dakika ek süre verilecektir.
  - Tercih etmeleri durumunda okuyucu ve kodlayıcı eşliğinde sınava alınacaklardır.

**Zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin Yabancı Dil dersinin testinden muaf olması ve bilgilerinin MEBBİSRAM modülüne işlenmesi için bu durumun, veli tarafından öğrencinin kayıtlı olduğu okul müdürlüğüne bildirilmesi gerekmektedir.

- **Süreğen Hastalığı Olan Öğrenciler**

- Sağlık problemlerinin zorunlu kıldığı durumlarda süreğen hastalığı olan öğrenciler tek kişilik salonlarda sınava alınacaktır. Bu durumda olan öğrencilere ek süre verilmeyecektir.
- Tip 1 diyabet (şeker hastası), astım, hipertansiyon ve epilepsi hastalıklarından dolayı sürekli ilaç kullanan öğrenciler diğer öğrencilerle aynı salona yerleştirilecektir. Tip 1 diyabet hastalığı olan öğrencilerin yanlarında kutu meyve suyu veya paket içindeki karbonhidrat içeren gıdaları bulundurmalarına, hipoglisemi (ani kan şekeri düşmesi) durumunda bunları tüketmelerine ve kan şekeri ölçüm cihazı ile kan şekerini ölçmelerine izin verilecektir. Ayrıca bu öğrencilerin hiperglisemi (ani kan şekeri yükselmesi) durumunda oluşabilecek tuvalet ihtiyacının yedek gözetmen eşliğinde giderilebilmesi için izin verilecektir. Bu durumda olan öğrencilerle ilgili olarak Bölge Sınav Yürütme Komisyonları bilgilendirilecektir.
- Evde veya Hastanede Eğitim Hizmeti Alan Öğrencilere yetersizlik durumlarına göre sınav tedbir hizmeti sunulabilmesi için öğrencilerin sınava alınacağı adresin, veliler/vasiler tarafından öğrencinin kayıtlı olduğu okul müdürlüğüne, okul müdürlüğü tarafından ise ilgili RAM'a bildirilmesi gerekmektedir. RAM müdürlükleri, öğrenci için alınan sınav tedbir hizmeti kararını ve öğrencinin sınava alınacağı adres bilgisini il/ilçe milli eğitim müdürlükleri aracılığıyla ÖDSGM'ye göndereceklerdir.
- **ALINAN EĞİTİM TEDBİRİ KARARI (KAYNAŞTIRMA, ÖZEL EĞİTİM SINIFI/OKULU) NE KADAR GEÇERLİDİR?**

Öğrenciye ilişkin RAM'dan alınan karar tekrar başvuru yapılmadığı (İtiraz, tam değişikliği, vb.) sürece eğitim kademesi süresince geçerlidir. Kademe değişikliğinde ise öğrencimizin tekrar RAM' a yönlendirilmesi gerekir.

- **RAM'DAN ALINAN KARARA İTİRAZ SÜRELERİ NEDİR?**

Veliler 30 iş günü içinde; okullar, 30 iş gününden sonra, karara itiraz edilebilir.

- **SAĞLIK KURULU RAPORU KAÇ YIL GEÇERLİ?**

Sağlık kurulu raporları raporda belirtilen süre boyunca geçerlidir. Ancak raporda süresiz ibaresi varsa ömür boyu geçerlidir. Covid-19 süreci sebebiyle hastanelerde yaşanan yoğunluk sebebiyle geçerlilik süresi 01.01.2020 tarihinden sonra sona ermiş ve henüz yenilenmemiş süreli tüm sağlık raporlarının geçerlilik süresi 31.12.2022 tarihinde kadar uzatılmıştır.

Bu raporlar doğrultusunda RAM tarafından verilen destek eğitim kararı, verildiği tarihten itibaren belirtilen 'Rapor Bitiş Tarihi'ne kadar geçerlidir.

- **ÖZEL EĞİTİM SINIFI NEDİR?**

Okul ve kurumlarda, durumları ayrı bir sınıfta eğitim görmeyi gerektiren özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için yetersizlik türü, eğitim performansları ve özellikleri göz önünde bulundurularak, özel araç-gereçler ile eğitim materyalleri sağlanarak oluşturulmuş sınıflardır.

➤ **ÖZEL EĞİTİM SINIFLARI NASIL AÇILIR?**

Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu doğrultusunda ayrı bir sınıfta eğitim almalarına karar verilen özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için resmî ve özel okullarda il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun teklifi doğrultusunda Valilik Oluru ile özel eğitim sınıfları açılır. Açılan özel eğitim sınıfına ilişkin bilgiler Bakanlığın kurum bilgilerinin veri girişi yapılan sistemine işlenir.

Özel eğitim sınıfı açılması için düzenlenecek Valilik Olurunda, bünyesinde özel eğitim sınıfı açılacak olan okulun adı, açılacak özel eğitim sınıfının kademesi, sınıfta uygulanacak eğitim programı ve eğitim verilecek yetersizlik türüne dair bilgiler yer alır.

➤ **ÖZEL EĞİTİM SINIFINDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN BAŞARI DEĞERLENDİRİLMESİ NASIL YAPILIR?**

Bulunduğu okulun eğitim programını takip eden özel eğitim sınıfı öğrencilerinin başarıları, devam ettikleri okulun sınıf geçme ve sınavlarla ilgili hükümlerine göre değerlendirilir. Ancak, değerlendirmelerde öğrencilerin BEP'leri dikkate alınır.

Özel eğitim programı takip eden öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesinde BEP'lerinde yer alan amaç ve davranışlar (kazanımlar) dikkate alınır. Bu kapsamda öğrencinin bütün dersleri için ayrı ayrı olmak üzere her dönemde kazandırılması hedeflenen amaçların davranışlarının yer aldığı çizelgeler hazırlanır. Bu çizelgede bir dönem için belirlenen davranışların toplamı 100 puan olacak şekilde her bir davranış puanlanır. Bu sınıflara devam eden öğrenciler başarısız notla değerlendirilmez.

➤ **ÖZEL EĞİTİM GEREKTİREN BİREYLERİN KAYIT KABUL VE NAKİL İŞLEMLERİ**

Okul öncesi eğitim kurumları, ilkokullar ile özel eğitim programı uygulayan ortaöğretim kademesindeki okullara özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin kaydı yıllık çalışma takviminde belirlenen süreye bakılmaksızın yapılır.

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin okul öncesi eğitim kurumları ve ilkokullara kayıtlarında il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından yerleştirme kararı alınmış olması şartı aranmaz. Ancak bu bireyler için yerleştirme kararı alınması konusunda okul yönetimi gerekli işlemleri başlatır.

Öğrencinin kayıtlı olduğu okul, yerleştirme kararına uygun ise öğrenci bulunduğu okulda öğrenimine devam eder. Farklı bir yerleştirme kararı olması hâlinde öğrencinin yerleştirme kararına uygun okula nakli ya da geçişi konusunda gerekli işlemler yapılır.

Mecburi ilköğretim çağında olup ulusal adres veri tabanındaki bilgiler esas alınarak e-Okul Sistemi üzerinden okullara kaydı yapılmış olan özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu kararı doğrultusunda diğer okullara nakil yoluyla geçişleri sağlanır.

Aynı tür ve kademedede aynı programı uygulayan özel eğitim okulları arasındaki nakiller ile bu okullardan aynı programı uygulayan özel eğitim sınıflarına ya da özel eğitim sınıflarından aynı programı uygulayan özel eğitim okullarına nakiller için yeni bir eğitsel

değerlendirme ve tanılama yapılmaz. Velilere, il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından nakil yoluyla gidilecek okullarla ilgili bilgilendirme yapılarak yeni bir yerleştirme kararı alınır.

Eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitim kurumları arasındaki nakil veya geçiş işlemleri zamana bağlı olmaksızın yapılır.

Kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 36 ayını tamamlayan ve 66 ayını doldurmayan çocukların kaydı özel eğitim anaokuluna ya da özel eğitim sınıflarına yapılır.

Aynı tür ve kademedede aynı programı uygulayan özel eğitim okulları arasındaki nakiller ile bu okullardan aynı programı uygulayan özel eğitim sınıflarına ya da özel eğitim sınıflarından aynı programı uygulayan özel eğitim okullarına nakiller için yeni bir eğitsel değerlendirme ve tanılama yapılmaz. Velilere, il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından nakil yoluyla gidilecek okullarla ilgili bilgilendirme yapılarak yeni bir yerleştirme kararı alınır.

Eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitim kurumları arasındaki nakil veya geçiş işlemleri zamana bağlı olmaksızın yapılır.

Farklı sebeplerle okula başlaması gecikmiş bireylerden ilköğretim kademesinde özel eğitim programı uygulayan özel eğitim okulları ya da bu programların uygulandığı özel eğitim sınıflarına devam edeceklerin kaydı BEP geliştirme biriminin görüşü doğrultusunda yaş, gelişim özellikleri ve eğitim performansına uygun kademedeki sınıfa okul yönetimince yapılır.

Özel eğitim programı uygulayan ortaöğretim kurumları ile bu programların uygulandığı özel eğitim sınıflarına 27 yaşından gün almamış özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin kaydı yapılır.